

דף מא.

עין משפט ד.

או"ח סימן תפט פ"ה י

יב. אסור לאכול חדש גם בזה"ז^ג, בין לחם בין קלי^ב בין כרמל בחו"ל עד תחילת ליל י"ח^ע בניסן, ובארץ ישראל עד תחלת ליל י"ז בניסן.

יו"ד סימן רצג פ"ה א

א. אסור לאכול חדש^פ מתבואת חמשת המינים עד שיקרב העומר שהוא יום ט"ז בניסן^ז, שנאמר "ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו עד עצם היום הזה".

ב. היום שאין לנו עומר^ק אסור כל יום ט"ז בניסן, ובחו"ל שעושין ב' יו"ט אסור כל יום י"ז^ר עד תחילת ליל י"ח בניסן.

ג. עיין ביור"ד סי' רצ"ג דיני חדש באריכות, והמ"א בס"ק י"ז כתב דהעולם סומכין על מ"ד שאומר חדש בחו"ל מדרבנן ולא גזרו עתה בחו"ל כיון שאין אנו סמוכין לא"י, וסיים המ"א דבעל נפש יחמיר בכל מה דאפשר לו ליזהר שכך פסק השו"ע. ובאמת ההיתר של חדש בזה"ז בחו"ל הוא פורח באויר ורוב הראשונים סוברים דאסור מן התורה גם בחו"ל, וצריך ליזהר בחטים לפסח שלא יהיה מצוה הבאה בעבירה. כה"ח אות קי"א. גם המשקין הבאים מחדש אסורים.

ד. קלי היינו תבואה שנתייבשה בתנור, וכרמל הוא שנתמולל ביד ולא הובהב באור. כך פי' רש"י בכריתות דף ד' ע"ב, וצ"ע מש"כ רש"י בחומש בפ' אמור דקלי זה קמח וכו'. כה"ח אות קט"ו.

ה. דחיישינן לספיקא דיומא, ובא"י עד תחילת ליל י"ז בניסן דאין עושין רק יום אחד יו"ט, ומה שמחמירין כל יום ט"ז משום שכתוב עד עצם היום הזה וקיי"ל דעד ועד בכלל.

ו. ממשנה ריש מסכת חלה, ובמנחות דף ע' ע"א. וחמשת מיני דגן הם: חטים, כוסמין, שעורים, שיבולת שועל, ושיפון.

ז. במשנה מנחות דף ס"ח ע"א.

ח. שם במשנה ובסוכה דף מ"א ע"א. וכתב הט"ז דעיסה שנילושה בשמרים של חדש אסורה כל העיסה, ולא מהני ביטול בששים משני טעמים א' כל דבר שעשוי לטעם לא בטיל אפי' באלף, ב' הו"ל דבר שיש לו מתירין ויש שלא נזהרים בזה וטעות בידם.

ט. פלוגתא דאמוראי שם ופסקו הרי"ף והרא"ש בסוף פסחים כרבינא.

דף מא :

עין משפט ב. או"ח סימן תרנה פ"ג

ג. אין אדם יוצא י"ח ביום הראשון בלולבו של חבירו שהשאלו לו, דבעינן "לכם" משלכם. ואפי' אמר לו יהיה שלך עד שתצא בו י"ח ואח"כ יהיה שלי לא יצא, דהוי כמו שאול.

עין משפט ג.ד. או"ח סימן תרנה פ"ד

ה. ד. נתנו לו במתנה אפי' ע"מ להחזיר יצא ש, ואם לא החזירו לו, לא יצא ת אפי' נתן לו את דמיו א. ואפי' נאנס מידו ב, וה"ה אם החזירו לו לאחר זמן מצותו לא יצא.

ש. ולא יקח האדם הלולב מהאשה ביום הראשון בלי ידיעת בעלה ואפי' נושאת ונותנת בתוך הבית. כה"ח אות י'.
 ו אם נתן דמים על הלולב אך לא משך לא קנה, דהעמידו דבריהם גם במקום מצוה, וע"כ צריך ליזהר שיקנה במעות ובמשיכה ואף דמשיכה לבד קני מדרבנן, לא מהני לצאת י"ח דאורייתא. וע"כ אותם שלוקחים האתרוגים ופורעים רק אחר החג לא טוב עושים דכל זמן שלא נתנו דמים לא קנו אלא מדרבנן ואנן בעינן לכם מדאורייתא. אך יש שכתבו בדעת מר"ן דקנין דרבנן מהני לדאורייתא. כה"ח אות י"ד. ויש ליזהר לצאת לכתחלה ולתת גם הדמים או חלקם לפני החג.
 גם למי שנתנו האתרוג במתנה צריך לקנותו במשיכה או בהגבהה ולהביאו לרשותו. עיין בכה"ח אות ט"ו מברכי יוסף.
 ו לא יתן אדם לולבו לאשה נשואה במתנה ע"מ להחזיר אלא בתנאי שאין לבעלה רשות בה, וע"כ יאמר לה ע"מ שאין לבעלה רשות במתנה זו. כה"ח אות ט"ז.
 אם אמר לו הרי הוא לך במתנה ותחזירהו לי לא הוי מתנה ע"מ להחזיר כמ"ש הרמ"א ביו"ד סי' ש"ה.
 ו כתב הלחם משנה בפ"י המשנה ריש פ"ד דסוכה וא"ת איך זוכה הרי אין קונים בשבת וכתב דדוקא קנין עולם אסור, אבל קנין לשעה קונים. ובמרדכי כתב משום שזה לצורך מצוה לא גזרו. כה"ח אות כ"ב.
 ת. וה"ה אם נפסל והחזירו לו דלא יצא דע"מ שתחזירו לי משמע שאצא בו. וכ"מ מדברי הר"ן.
 א. ולא אומרים מה לי הוא מה לי דמיו כיון שצריך לצאת בו י"ח בודאי מקפיד על הלולב עצמו. כ"כ הרא"ש והר"ן, וב"י. ומ"מ אם יש לו עוד לולב אחר שיכול לצאת בו נתינת דמים מהני. מ"ב בב"ה.
 ודעת המ"ב בביאור הלכה דמהני ג"כ אם מחזיר לו לולב אחר כשר ומהודר.
 ב. ו כיון דלא קיים התנאי בפועל הגם שפטור מתשלומין בנאנס כמ"ש בחו"מ רמ"א סעיף ז'.
 ואם הנותן יאמר לו כאילו התקבלתי לדעת המאירי מהני ויוצא ידי חובה. מ"ב אות ט"ו.

הגה: מותר לתת לחבירו האתרוג במתנה ע"מ שלא יכול להקדישו³, דלא גרע ממתנה ע"מ להחזיר.

עין משפט ה. אר"ח סימן צו פעיף א

א. כשהוא מתפלל לא יאחוז בידו תפילין^ד ולא ספר מכתבי הקודש ולא קערה מלאה ולא סכין ומעות וככר משום שלבו עליהם שלא יפלו ויטרד מכוונתו.

ב. לולב בזמנו מותר לאחוז אותו בידו כיון שהאחיזה היא מצוה ואינו נטרד בשבילו.

עין משפט ו. אר"ח סימן מג פעיף א

א. אסור להכנס לבית הכסא קבוע ותפילין בראשו^ה אפי' רק לעשות קטנים שמא יעשה בהם צרכיו. ואם אוחזן בידו מותר לעשות בהם קטנים גם בבית כסא קבוע.

הגה: ודוקא בעושה קטנים מיושב דאין חשש לניצוצות אבל מעומד אסור.

ב. בבית הכסא עראי מותר לעשות קטנים ותפילין בראשו אבל באוחזן בידו אסור מעומד, ואפי' תופס אותם בכגדו משום שצריך לשפשף בידו הניצוצות, אלא חולצן בריחוק ד' אמות ונותנם לחבירו.

ומדברי הרמב"ם נראה דאסור לעשות בהם קטנים גם בבית כסא עראי^ו ויש לחוש לדבריו.

ג. ואע"פ שאין לו רשות להקדישו מקרי שלו.

ד. ברכות כ"ב, הגם שדעת מר"ן כרש"י דבדבר אחר מותר מ"מ ראוי להחמיר כדעת רבינו יונה והט"ז ואין לאחוז שום דבר בידו ולא דוקא הדברים המוזכרים במר"ן השו"ע, חוץ מלולב משום חיוב מצוה וסידור לצורך תפילה. כה"ח אות א'.

ה. ברכות כ"ג, וה"ה בזרועו אסור מטעם זה, מ"א ס"ק א', והגם שיש מתירים בגלל שהם מכוסים יש להחמיר, כה"ח אות א'.

ו. שמא יפיח בהם, אבל כשהם בכיסן בידו מותר לד"ה, ומ"מ עדיף יותר לתת אותם לחבירו ולא להכנס בהם כלל, כה"ח אות י"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ז.

אור"ח סימן מר פעיף א

א. כל זמן שהתפילין בראשו או בזרועו אסור לישן בהם אפי' שינת עראי, אם הניח עליהם סודר ואין אשתו עמו יושן בהם שינת עראי ז' וכיצד הוא עושה מניח ראשו בין ברכיו ח' והוא יושב וישן.

היו התפילין כרוכין בידו מותר לישון בהם אפי' שינת קבע, ואם אוחזם בידו ואינם כרוכים בידו אסור לישון אפי' עראי ט'.

הגה: ודוקא שאוחז אותם בלא נרתיק אבל בנרתיק מותר.

עין משפט זז.

אור"ח סימן צו פעיף א

עיין לעיל עין משפט ה

עין משפט ט.

אור"ח סימן צו פעיף א

עיין לעיל עין משפט ה

אור"ח סימן תרנב פעיף א

א. מצות לולב ביום ולא בלילה י', וכל היום כשר לנטילת לולב, ומ"מ זריזים מקדימים למצות ונוטלים אותו בבוקר וזמנו משתנף החמה כ'.

ז. ולא חשיב היסח הדעת אלא ביושב בשחוק וקלות ראש, טור וב"י, מ"א ס"ק ב', והאר"י ז"ל החמיר מאוד בהיסח הדעת אפי' בזמן התפלה וע"כ אין לישון בהם אפי' עראי, ושינת עראי אין לה שיעור ויש אומרים הילוך ק' אמה והוא חלק מס"ז משעה דהיינו פחות מדקה, וי"א חלק חמשים משעה, כה"ח אות ד'.

ח. וגם פריסת סודר, דשני הדברים צריך.

ט. גזירה שמא יפלו מידו, מ"א ס"ק ד'.

י. משנה מגילה כ' ע"ב דכתיב ולקחתם לכם "ביום" ולא בלילה. ואם לא נטלו עד ביה"ש ביום הראשון דספיקא דאורייתא נוטלו בביה"ש, אבל בשאר הימים אינו חייב בביה"ש דפטור מספק. כה"ח אות ב' מהר"ן. אבל בביה"ש של יום השביעי דספק יו"ט ואסור בטלטול אסור ליטלו. וה"ה בבין השמשות של ערב שבת בחוה"מ ג"כ אסור ליטלו. כה"ח אות ב'-ג'.

כ. ואם נטלו משעלה עמוד השחר יצא. מ"ב אות ג'. ומ"מ אם אפשר ליטלו גם אחרי הנף החמה יחזור ויטלנו בלי ברכה.

היה בידו לפני הנף החמה עד אחרי נף החמה א"צ להניחו וליטלו שוב, ויצא בעודו בידו. כה"ח אות ו'.

ועיקר מצותו בשעת ההלל ל.

אם צריך להשכים מ לצאת לדרך נוטלו משעלה עמוד השחר.

הגה: והמדקדק יאחוז הלולב בידו כשנכנס מביתו לביהכנ"ס וגם בשעת התפלה נ, וכן יחזיר אותו לביתו בעצמו כדי לחבב המצוה.

ל. כדי לנענע בהודו ובאנא ה'. קצת מדקדקים ליטול הלולב בסוכה משתנן החמה ואח"כ בשעת ההלל מנענעים, ברכי יוסף בשם השל"ה. כה"ח אות ח' בשם שער הכוונות.

מ. והיינו לדבר מצוה אבל בלי זה לא התירו בדיעבד, כ"כ הטורי אבן במגילה י"ט ע"ב.

נ. והיום אין נוהגים לאחוז אותו גם בשעת התפלה אבל נוהגין שהוא בעצמו מוליכו לביהכנ"ס ומחזירו. מ"ב אות ו'.